

ת"פ 66313/12/15 - מדינת ישראל נגד אליהו ארוש,

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 66313-12-15 מדינת ישראל נ' עליאש ואח'

לפני כבוד השופטת לימור מרגולין-יחידי

המאשימה: מדינת ישראל

על-ידי באי-כוחה - עורכי-הדין טל תבור, גב' עדי אפלבוים-גרומן ואילן
רוטביין

נגד

הנאשמים

15. אליהו ארוש,

על-ידי באת-כוחו - עו"ד גב' אורנה פינטו-גפסון

החלטה

העתירה לתיקון כתב אישום

המאשימה הגישה בקשה לתיקון כתב האישום ולהוספת יואב מטלוב לרשימת עדי התביעה. יואב מטלוב היה יועץ המס של נאשמת 8, אור החסד, בתקופה הרלבנטית לאישום בשנת 2005.

הבקשה הוגשה לאחר שהעיד אלי מטלוב, בנו של יואב מטלוב, והוברר כי לא הייתה לו נגיעה שהיא לענייני המשרד בתקופה הרלבנטית. בעדותו אישר אלי מטלוב שמסר לגורמי החקירה שני קלסרי הנהח"ש של אור החסד וכן דיסקט נלווה (להלן: "קלסרי הנהח"ש"), אך זאת ללא כל היכרות עם תכניהם. כשהתחוויר עובדות אלה, קיבלתי את התנגדות ההגנה ולא אפשרתי את הגשת קלסרי הנהח"ש, שהעד לא יכול היה לומר דבר לגביהם זולת זיהויים כקלסרים שמסר על סמך הרשום בכריכותיהם.

לאחר מכן, העיד דוד דחליקה, רכז החקירה מטעם רשות המיסים, שמסר כי במסגרת פעולות החקירה הוחלט על תפיסת חומר הנהח"ש של אור החסד, הייתה פניה למשרד מטלוב וקלסרי הנהח"ש נתפסו על ידי חוקר מרשות המיסים. לאור עדות זו אפשרתי את הגשת הקלסרים כמוצגי תביעה הקבילים לעצם תפיסתם על ידי גורמי החקירה, כל זאת בכפוף להעדתי של החוקר יחיאל ארד אשר ביצע את התפיסה במשרד מטלוב בפועל, תוך שהבהרתי כי את מסמכי הנהח"ש יש להכשיר באמצעות עד מתאים.

מנימוקי הבקשה ומההבהרות שנתן ב"כ המאשימה בדיון, עולה שביום 28.5.17 לאחר עדויות אלי מטלוב ודחליקה, בוצעה השלמת חקירה ונחקר יואב מטלוב, אשר הוצגו לו שני קלסרי הנהח"ש שנתפסו במשרדו, לשם הכשרתם.

בעקבות השלמת החקירה עותרת המאשימה לתקן את כתב האישום, להוסיף את יואב מטלוב כעד ולהעידו לשם זיהוי הקלסרים והכשרת תכולתם.

ב"כ נאשם 3 ו - 13 לא התנגדו לבקשה.

ב"כ נאשם 15 מתנגדת לבקשה והביעה את התנגדותה בתגובה בכתב וכן בטיעון בדיון. לשיטתה, תיקון כתב האישום בשלב מתקדם מאד של פרשת התביעה, והוספת עד בעניין מהותי, מהווה מקצה שיפורים פסול לצורך הכשרת ראיות. לטענתה, קיים כשל בהתנהלות גורמי החקירה ובהתנהגות המאשימה בעקבותיהם, שהוביל לכך שלא העידו עדים שיכולים היו להעיד על אמיתות תוכנם של הקלסרים, במובן זה שהמסמכים בקלסרים התקבלו מנציגי אור החסד ושימשו בסיס להנהח"ש של אור החסד. לשיטתה, במצב דברים שבו במהלך החקירה, נאספו ראיות שביכולתן להכשיר רק את עצם קיומם של הקלסרים ולא מעבר לכך, אין מקום לאפשר תיקון של המחדל באמצעות השלמת חקירה מאוחרת, ועל המאשימה לשאת בתוצאות של טעויותיה. עוד מלינה ב"כ נאשם 15 על כך שהשלמת החסר הראייתי היא פועל יוצא של מפגש בין נציגי המאשימה לבינה, ביוזמתה, ושל דברים שמסרה באותו מפגש, וניצול המידע לשם פגיעה בנאשם 15 והחמרת מצבו. לטענת הסנגורית אילו הייתה יודעת שהמאשימה תפעל לתיקון התקלה, לא הייתה חושפת את חוסר אפשרותה של המאשימה להכשיר את קלסרי הנהח"ש באמצעות העדים שהביאה ומעלה זאת רק בשלב הסיכומים. בהקשר זה מפנה הסנגורית לפסיקה שמבקרת עריכת השלמות חקירה והגשת בקשות לתיקון בעקבות מפגשי מו"מ עם ההגנה לאחר הגשת כתב אישום.

בדיון הדגישה ב"כ נאשם 15 את הטענה שמאחורי בקשת התיקון עומדת כוונה נפסדת של המאשימה להמנע מהעדת חוקר רשות המיסים יחיאל ארד ולסכל את רצונה המוצהר של הסנגורית לחקור אותו. בהקשר זה אקדים ואציין כי במהלך הדיון הודיע ב"כ המאשימה כי גם אם יעתר ביהמ"ש לבקשת התיקון, וייתיר מבחינת המאשימה הצורך בהעדת יחיאל ארד, הוא יואב כעד תביעה בפרשת התביעה. עוד טענה הסנגורית כי אם עמדת המאשימה היא שהעד המבוקש אינו חיוני וניתן להכשיר את החומר בקלסרי הנהח"ש ללא עדותו, אזי מתבקשת המסקנה שאין להתיר את התיקון בשלב מתקדם זה.

בדיון ציין ב"כ המאשימה כי עמדת המאשימה היא שיוכלו לשכנע במסגרת הסיכומים שניתן להכשיר את החומר בקלסרי הנהח"ש על יסוד מארג הראיות בתיק גם ללא עדות יואב מטלוב, אלא שעדות יואב מטלוב תביא להכשרת הקלסרים בדרך פשוטה. עוד הובהר בדיון כי במסגרת השלמת החקירה לא נשאל יואב מטלוב שאלות בנושאים החורגים מהכשרת קלסרי הנהח"ש, כך שעדותו היא טכנית.

דין והכרעה

ההלכות הנוגעות לתיקון כתב אישום ידועות ומוכרות ואין צורך במסגרת החלטה זו לחזור בהרחבה על מושכלות ראשוניים. די לציון שהרשאה לתקן כתב אישום לאחר הקראתו נועדה לאפשר לביהמ"ש לרפא פגמים בהליך הקשורים לניסוחו של כתב האישום כדי להגיע לחקר האמת ולעשות משפט צדק. לפיכך, רשאי ביהמ"ש לאפשר תיקון בכתב אישום גם בשלבים מתקדמים של ההליך, ואף בעקבות טענות של ההגנה או התפתחויות במשפט במהלך הבאת הראיות. עם זאת, ככל שהעתירה לתיקון כתב האישום מוגשת בשלב מתקדם יותר של ההליך, אזי מטבע הדברים

הבחינה של ביהמ"ש היא קפדנית יותר, תוך התייחסות לראיות הקיימות בתיק. בהכרעה אם להיעתר לבקשת תיקון, על ביהמ"ש לשקול מן העבר האחד את התכלית של עשיית משפט צדק והגעה לחקר האמת, ומן העבר השני את פוטנציאל הפגיעה בזכותו של הנאשם להליך הוגן. באיזון בין השיקולים השונים על ביהמ"ש להבטיח שניתנת לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן, הן מבחינה מהותית בהקשרה של השפעה על קו ההגנה שנבחר והן מבחינה דיונית בהתייחס לחקירת עדים והצגת ראיות.

על רקע עקרונות אלה וטיעוני הצדדים בחנתי את טעמי הבקשה לתיקון, את אופי התיקון המבוקש, ואת עיתוי הבקשה. שקלתי את מידת הפגיעה הפוטנציאלית בהליך ההוגן ככל שאיעתר לתיקון וכן את יכולת ההגנה להתגונן במישור המהותי והדיוני.

לאחר שקלול הנתונים ואיזון בין השיקולים הנוגדים, הגעתי למסקנה כי יש לאפשר את התיקון ואת העדתו של יואב מטלוב, כשעדומו מוגבלת לנושא הכשרת קלסרי הנהח"ש ולנושא זה בלבד.

זאת, לאור העובדה שמבחינת התכליות של חקר האמת והאינטרס הציבורי בעשיית משפט צדק, מתקיימים טעמים ברורים בבסיס בקשת התיקון. בהקשר זה יש משמעות לכך שקלסרי הנהח"ש היוו ומהווים חלק אינטגרלי מחומר החקירה, כך שעצם הכוונה של המאשימה להגיש את החומרים האמורים במסגרת פרשת התביעה, כמו גם החומרים עצמם, אינם בבחינת הפתעה להגנה. זאת ועוד, יש משמעות לכך שבמסגרת פעולות החקירה בוצעה פנייה למשרד יועץ המס מטלוב, נגבתה עדות טכנית ונאסף החומר הרלבנטי, כך שבוצעו פעולות אופרטיביות להכשרת הראיות. אכן, יש בעייתיות בכך שנגבתה עדות מהעד אלי מטלוב שלא היה מעורב בכל דרך במתן שירותים מטעם משרד מטלוב בתקופה הרלבנטית, ולא יכול היה להתייחס למקור המסמכים בקלסרים, והיה מקום להקדים ולתת את הדעת לעניין זה. עם זאת, לא ניתן להתעלם מכך שהעדויות המבוקשת טפלה למסמכי הנהח"ש שהם הראייה העיקרית, ונלווית למסמכים מבלי שהעד נדרש לבארם, כך שהבקשה להוספת העד באה לתקן את הטעון תיקון בהתבסס על חומרים בתיק, בעדות כמעט טכנית, המתמקדת באופן קבלת המסמכים והטיפול בהם במשרד מטלוב. לכך יש להוסיף את העובדה שמסמכי הנהח"ש אמורים להיות בראש ובראשונה בידיעה האישית של מי שהם מנהלי החברה. אמנם הצדדים חלוקים לעניין מעמדו של נאשם 15 בנאשמת 8, ולא זו העת להכריע במחלוקת, עם זאת, לא ניתן להתעלם לחלוטין ממעמדו הנטען אליבא דכתב האישום בכל הנוגע להיכרות עם החומר. אני ערה לשלב המתקדם של פרשת התביעה ולעיתוי השלמת החקירה, כמו גם לעמדת המאשימה לפיה הייתה מצליחה להכשיר את הקלסרים גם ללא העד המבוקש, אלא שלא מצאתי בנתונים אלה כדי למעט מעצם האפשרות וההצדקה להגיש בקשה להוספת עד תביעה כדי להציג תמונה ראייתית מלאה, לצורך קידום חקר האמת.

כעולה מן המקובץ, קיימים טעמים כבדי משקל התומכים באישור הבקשה, ויש, לפיכך, לבחון את הפגיעה הנטענת בהגנת הנאשם ואת ההזדמנות הניתנת לו להתגונן מהותית ודיונית.

בהקשר זה יש לחזור ולציין כי קלסרי הנהח"ש הם חלק בלתי נפרד מהחומר בתיק, וקיומם כמו גם כוונת המאשימה להגישם, אינם בבחינת נתונים מפתיעים, וחזקה על ההגנה שנערכה למשפט בהתחשב באפשרות שביהמ"ש יקבל את הקלסרים באמצעות שני העדים שנזכרו. זאת ועוד, ההגנה לא הצביעה על פגיעה מהותית בקו ההגנה שהוצג, כשפרשת

ההגנה טרם החלה ונאשם 15 טרם העיד ומסר גרסה. לא זו בלבד, לא נטען שהתשובה לאישום הייתה משתנה ולא נטען שהיה מוצג קו הגנה אחר כשממילא נאשם 15 שולל קשר לחומרים. בנוסף, לא הוצגו על ידי הסנגורית כל נתונים המצביעים על פגיעה דיונית בהגנה, כגון שאלות שלא הוצגו לעדים, עדים שניתנו לגביהם הסכמות דיוניות או ראיות שלא הובאו, ואילו היו מוצגים נתונים כאלה והיה מתבקש זימון חוזר של עדי תביעה, הייתי שוקלת בקשה כזו בחיוב. לפיכך, לא נוכחתי כי נמנעת מהנאשם ההזדמנות הסבירה להתגונן מפני המיוחס לו.

ואחרון, בכל הנוגע לטענות לפגיעה בהליך הוגן, ב"כ נאשם 15 קושרת את מהלכי המאשימה, הכוללים ביצוע השלמת חקירה ועתירה לתיקון כתב האישום, למפגש שהיה בין הצדדים ביום 1.3.17, במהלכו, לדבריה, ציינה את אי התאמתו של העד אלי מטלוב לעדות הנדרשת ממנו. ואולם, מהשתלשלות הארועים, כמו גם עיתוי השלמת החקירה, עולה שפעולות המאשימה לא בוצעו בתגובה לאותו מפגש, והפעולות והבקשה באו לאחר העדת העדים אלי מטלוב ודחליקה ובעקבות החלטות ביהמ"ש. לפיכך, אין בנסיבות אלה למפגש ולמה שנאמר בו, ככל שנאמר, השלכה על בקשתה הנוכחית של המאשימה, וממילא אין לו השפעה ממשית על הגינות ההליך במישור היחסים שבין ההגנה למאשימה או על שיקולים אחרים הרלבנטיים לצורך החלטתי. אני סבורה גם כי יש ממש בטרוניה מצד הסנגורית בכל הנוגע להבעת התנגדות מצידה להגשת קלסרי הנהח"ש שבעקבותיה בוצעו מהלכי השלמת החקירה, שהרי בחירתה של הסנגורית להתנגד לקבילות ראיות, כמו גם עיתוי הצגת ההתנגדות, משקפים החלטות מושכלות של הסנגורית בהתאם לשיקוליה האסטרטגיים והטקטיים בניהול ההגנה, ואין בשיקולי הסנגורית והתנהלותה בדיון כדי להצדיק הטלת מגבלות על המאשימה כל עוד היא פועלת בהתאם לסמכויות הקיימות על פי דין.

סוף דבר

אשר על כן, בשל הטעמים שפורטו, ומששוכנעתי כי ניתנת לנאשם הזדמנות סבירה להתגונן, אני מתירה את התיקון המבוקש ואת הוספת יואב מטלוב כעד תביעה. כפי שצוין, עדות יואב מטלוב תוגבל להיבטים הטכניים בעיקרם של עדותו, הנוגעים לזיקתו לקלסרי הנהח"ש לצורך הכשרתם.

ההחלטה תשלח למאשימה ולב"כ נאשמים 3, 13, 15.

ניתנה היום, כ' סיוון תשע"ז, 14 יוני 2017, בהעדר הצדדים.